

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра раціонального природокористування та охорона навколишнього середовища

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Г.О. Черніченко

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВЗП1.03 Екологічний туризм

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування

(назва)

Спеціальність 101 Екологія

(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

Факультет економіко-правовий

Робоча програма «Екологічний туризм» для студентів спеціальності «Екологія»

Розробники: старший викладач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища МДУ Темирова-Хмикіна В.І.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища

Г.О. Черніченко

© Темирова-Хмикіна В.І, 2021 рік
© МДУ, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 101 Природничі науки	Нормативна (навчальна дисципліна циклу професійної підготовки)	

Модулів – 2	Спеціальність (напрямок підготовки): 101 – Екологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		59 год.	год.
Індивідуальні завдання: 1 год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 29/30.

для заочної форми навчання – 22/55.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

полягає в ознайомленні студентів зі специфікою екологічного туризму; формуванні базових знань щодо принципів, функцій, завдань, видів та об'єктів екотуризму; формуванні екологічного стилю мислення та екологічної культури студентів на основі краєзнавчого підходу; усвідомленні студентами необхідності екологічного виховання туристів у процесі подорожей з метою гармонізації та оптимізації відносин людини та природи в процесі туристичної діяльності; формуванні вмій та навичок щодо технології розробки, організації та проведення екологічних маршрутів; вихованні любові до свого рідного краю.

Завдання:

- ознайомлення студентів з принципами, функціями, завданнями та видами екологічного туризму;

- дослідження світових регіонів та центрів екологічного туризму, прищеплення студентам умінь самостійно розробляти маршрути екологічних турів;
- розвиток екологічного мислення, визначення ролі екологічного виховання та екологічної просвіти туристів в екологічному тури.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Екологічний туризм» займає провідне місце у структурно-логічній схемі підготовки фахівця за спеціальністю «Екологія», а здобуті знання будуть використовуватись при вивченні дисциплін: «Економіка природокористування», «Екологічний менеджмент та аудит», «Моделювання та прогнозування стану довкілля», при державній атестації фахівців, а також у подальшій діяльності фахівців.

Передумови для вивчення дисципліни. Вивчення дисципліни базується на знаннях одержаних у результаті вивчення таких навчальних дисциплін, як «Основи врівноваженого природокористування», «Загальна екологія та неоекологія» та ін.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:** передумови виникнення екотуризму, як суспільного явища; принципи, функції, завдання, види, об'єкти, світові регіони та центри екологічного туризму, методіку розробки екологічних турів, особливості розвитку екологічного туризму в Україні, форми та засоби екологічного виховання в процесі екологічних турів.

вміти: давати визначення основним поняттям дисципліни; виявляти специфіку природоорієнтованих видів туризму, зокрема екологічного; розробляти маршрути екологічних турів, використовувати на практиці знання щодо екологічної просвіти та екологічного виховання туристів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи екологічного туризму, основні регіони та центри екотуризму.

Тема 1. Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу. Історичні та гносеологічні основи екотуризму. Екологічний туризм: принципи, функції, завдання, види.
Тема 2. Характеристика основних об'єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Технологія розробки, організації та проведення екологічних турів.

Тема 3. Технологія розробки, організації та проведення екологічних маршрутів.
Тема 4. Етика та безпека екологічних маршрутів.
Тема 5. Особливості розвитку екологічного туризму в Україні.
Тема 6. Екологічне виховання та екологічна просвіта туристів у процесі туристських подорожей як обов'язкова умова туристичної діяльності.
Тема 7. Технології мінімізації забруднення природного середовища в екологічному туризмі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи екологічного туризму, основні регіони та центри екотуризму.											
Тема 1. Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу. Історичні та гносеологічні основи екотуризму. Екологічний туризм: принципи, функції, завдання, види.	14	2	2			10					
Тема 2. Характеристика основних об’єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму.	14	2	2			10					
Разом за змістовим модулем 1	28	4	4			20					
Модуль 2. Технологія розробки, організації та проведення екологічних турів.											
Тема 3. Технологія розробки, організації та проведення екологічних маршрутів.	17	4	2		1	10					
Тема 4. Етика та безпека екологічних маршрутів.	14	2	2			10					
Тема 5. Особливості розвитку екологічного туризму в Україні.	9	2	2			5					
Тема 6. Екологічне виховання та екологічна просвіта туристів у процесі туристських подорожей як обов’язкова умова туристичної діяльності.	9	2	2			5					
Тема 7. Технології мінімізації забруднення природного середовища в екологічному туризмі.	13	2	2			9					
Разом за змістовим модулем 2	62	12	10		1	39					
Усього годин	90	16	14		1	59					

5. Темі семінарських занять

Семінарські заняття не передбачено

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття „екологічний туризм”, мета та основні завдання курсу. Історичні та гносеологічні основи екотуризму. Екологічний туризм: принципи, функції,	2

	завдання, види.	
2	Характеристика основних об'єктів, світових регіонів та центрів екологічного туризму.	2
3	Технологія розробки, організації та проведення екологічних маршрутів.	2
4	Етика та безпека екологічних маршрутів.	2
5	Особливості розвитку екологічного туризму в Україні.	2
6	Екологічне виховання та екологічна просвіта туристів у процесі туристських подорожей як обов'язкова умова туристичної діяльності.	2
7	Технології мінімізації забруднення природного середовища в екологічному туризмі.	2
Усього		14

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні питання екологічного туризму Поняття сталого розвитку туризму. Історія розвитку екотуризму в світі.	8
2	Поняття екологічний туризм. Принципи та признаки, функції екологічного туризму. Класифікація екотуризму Принципи та признаки, екологічного туризму. Пізнавальний екотуризм. Пригодницький екотуризм. Рекреаційний екотуризм. Науковий екотуризм.	9
3	Сучасний стан та перспективи розвитку туризму у світі та в Україні. Сучасний стан та стратегічні пріоритети розвитку туристичної політики України. Перспективи розвитку туризму у світі та в Україні.	8
4	Технології мінімізації забруднення оточуючого середовища в екологічному туризмі Методи мінімізації забруднення оточуючого середовища під час готування їжі, прання та миття посуду.	9
5	Безпека в екологічному туризмі Дотримання санітарно-епідеміологічних і гігієнічних правил. Безпека окремих видів екологічного туризму. Організація пошукових і рятувальних робіт в екологічному і пригодницькому туризмі. Безпека туристів на території України. Спеціалізовані служби забезпечення безпеки туристів. Медицина забезпечення в туристському поході. Етика екологічної мандрівки.	8
6	Проектування екотурів.	9
7	Організація харчування туристів в екологічних і пригодницьких турах. Режим харчування групи під час подорожі. Виконання програми обслуговування туристів.	8
Усього		59

Метою самостійного вивчення дисципліни є засвоєння студентами навчального

матеріалу по окремих темах дисципліни, які виносяться на ці заняття.

Самостійне опрацювання курсів передбачає:

1. вивчення окремих питань тем тематичного плану. При вивченні їх необхідно звертати увагу на рекомендовані сучасні літературні джерела та проводити пошук в мережі Інтернет;
2. підготовку до практичних (семінарських) аудиторних робіт, виконання домашніх практичних робіт;
3. виконання індивідуального завдання.

9.Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання ІНДЗ виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних чи практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

10. Методи навчання

Словесні (лекція, семінари, бесіда); наочні – (ілюстрація, презентація, демонстрація), практичні (збір інформації, графічно-схематичне зображення інформації).

Основними видами занять, які проводяться під керівництвом викладача, є лекції та практичні (семінарські) роботи і самостійна робота.

На лекціях розглядаються основні положення дисципліни. Під час проведення лекцій використовуються мультимедійні засоби для інтерактивної демонстрації прикладів та графічного матеріалу. До деяких лекцій студентам додається презентація основних положень.

При виконанні практичних (семінарських) робіт зміцнюються знання за темами отриманого лекційного матеріалу та самостійно вивчених питань.

При самостійній роботі студенти виконують індивідуальне завдання.

11.Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного усного опитування, виконання практичних (семінарських) робіт, самостійної роботи, виконання індивідуального завдання, підсумкового контролю (заліку).

12.Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: презентації результатів виконаних завдань та інші види індивідуальних та групових завдань.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							ІЗ	Залік	Сума
ЗМ №1		ЗМ №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
7	7	7	7	7	7	8	25	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з
35-59	FX	незадовільно з можливістю	

		повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Конспект лекцій, методичні рекомендації до практичних (семінарських) робіт;
2. Презентації лекцій з курсу – ел.вигляд;
3. Нормативні документи, навчальна та довідкова література.

15. Рекомендована література

Базова

1. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу : навч. посіб. – 2-е вид., перероб. і доп. / О. Ю. Дмитрук. – К. : Альтерпрес, 2004. – 192 с.
2. Косолапов А. Б. Теория и практика экологического туризма : учеб. пособие / А.Б. Косолапов. – М. : КНОРУС, 2005. – 240 с. 3. Русев И. Т. Основы экотуризма / И.Т. Русев. – Одесса : КПОГТ, 2004. – 294 с.
4. Самойленко А. А. География туризма : учеб. пособие / А.А. Самойленко – Ростов н/Д. : Феникс, 2005. – 368 с.
5. Сергеева Т. К. Экологический туризм / Т.К. Сергеева. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 360 с.
6. Храбовченко В. В. Экологический туризм : учеб.-метод. пособие / В.В. Храбовченко. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 208 с.

Допоміжна

1. Бейдик О. О. Українсько-російський словник термінів і понять з географії туризму і рекреаційної географії / О.О. Бейдик. – К. : Київ. ун-т, 1997. – 300 с.
2. Барышева Ю. А. Формирование эколого-краеведческих знаний в школе / Ю.А. Барышева. – М., 1997.
3. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм у системі суспільно-економічних відносин // Економічна та соціальна географія : наук. зб. – К., 2001. – С.85 – 95.
4. Географічна енциклопедія України : в 3 т. / ред. кол. О.М. Маринич та ін. – К. : УРЕ, 1990.
5. Квартальнов В. А. Туризм: теория и практика: избр. тр.: в 5 т. / В.А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 1998.
6. Любіцева О.О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія : наук. зб. / ред. кол. : С.І. Ішук (відп. ред) та ін. – К, 2002. – Вип. 53. – С. 189.
7. Сенин В. С. Организация международного туризма / В.С. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2000.
8. Чиждова В. П. Учебные тропы природы / В.П. Чиждова, А.В. Добров, А.Н. Захлебный. – М., 1989.
9. Штюрмер Ю. А. Охрана природы и туризм / Ю.А. Штюрмер. – М. : Физкультура и спорт, 1974.
10. Шищенко П. Г., Сорокіна Г. О. Геосайти Луганської області: їх раціональне використання і охорона : монографія / Петро Григорович Шищенко, Галина Олександрівна Сорокіна. – Луганськ : Держ. закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”, 2008. – 184 с.

Інформаційні ресурси.

1. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / О.Ю. Дмитрук – К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.9.
2. Закон ВР України «Про туризм». [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.asinfo.com.ua/relax_law.htm. – Загол. с титул. екрана.
3. Природно-заповідний фонд Луганської області. [Електронний ресурс]. – Режим доступа : [ecolugansk.in.ua>files/jUlfTTleDMN1axS.pdf](http://ecolugansk.in.ua/files/jUlfTTleDMN1axS.pdf) Луганск. – Загол. с титул. екрана.